

אל האש הלבנה ההולכת לפני כעמוד, אל מורי ורבי העובר מעלטה אל עלטה אני זועק למען יראה את קין מניף אגרוף מאיים כלפי ארובת-השמיים שנפתחה לקבל את מנחתו של הבל. אל מורי ורבי אני זועק, למען ישא פניו אלי. אני, תלמידו המובהק, היושב אצל ספריהוזהר הפתוח ברמי הליל בתוך בלוקהמחראה האפל של אושוויץ. המחראה חשוכה. רק בתא משאבת-המים שבפינת הבלוק מרצדים האורות. מחיצת קרשים מפרידה את המשאבה מן המחראה, ומתוך תא-המשאבה רושפים ניצוצות-אור אדמומיים כלפי מעלה, כאילו עולה שם המנוע בלהבות. ראש משרת-הבלוק מראה לי שתי עצמות מנוקרות-בשר: "אתה רואה, אלה עצמותיו של בן-ק, הפיפל השמן. אבא-לה הקרוש חותך אותו שם למנות. זה עסק טוב. פראנצל, ראש-הבלוק, הביא לעצמו, פיפל טרי מרחבת-הרכבת."

ואני רואה בעד פתח תא-המשאבה את המדורה הנוצרת, המאירה בלהבותיה את חשכת המחראה. "אבא-לה הקרוש" יושב משוכל-רגליים אצל האש ופניו לא כפי שהכרתים באושוויץ — פניו פני קין בעמדו נוכח מנחתו של הבל. עבשיו הוא יושב על הארץ אצל מנחתו שכולה שלו ומלעיט את האש בגזרי-עץ ללהבות. לשמאלו תיבה גדושה גושי בשר חי, טרי, במאכלת ארוכה קוצב את הבשר מנות-מנות, שוקלן בידו, יש ומבחר את המנה לשתים ומטיל את הבתרים למדורה. ולאורך הקיר אני רואה: בתור עומדים צללי אדם ופניהם המופנים אל פתח תא-המשאבה קודחים בבולמוס של תאוה, רעב וקוצר-רוח, פניהם מואדמי-בהרות מן האש המפוזת. צלליהם מתמתחים ומתגבהים על פני הקיר ומגיעים עד למרישי תקרת-המחראה, וראשיהם מקסצים למעלה על פני הקיר לפי קצב סיוון של לשונות האש.

פומף-פומף... פומף-פומף... פועם לבו של מנוע-המשאבה למיקצב האש המעלעת בשר חי, דם, חלב וגזרי-עצים.

ואני עומד בדמי-הליל בבלוקהמחראה של אושוויץ ורואה במעלה הקיר, מעל תא-המשאבה, את צילו של "אבא-לה הקרוש", הקצב של אושוויץ, יושב אצל להבות העולות כמתוך תהום, ומסביב לצלילת המדורה שעל הקיר מרקדים באי-קול צללי-אדם מואדמים בקצב לשונות-האש. מתהומות אושוויץ עולה האש ובקרביה מנחת-עולה של קין — נתחי בשר-גופו של ילד בן אחת-עשרה כשכינויו "פיפל" ושימוש לתעלולי המיניים של ראש-בלוק באושוויץ. הרעב לזה-במשחק בכל צל וצל, וצלילות הידיים פשוטות אל המנה, אל המנה, ומעל לראשים, על הקיר, לזהבות האותיות:

מנה, מנה, תקל —

להב המאכלת שביד, "אבא-לה הקרוש" מתנצנץ, זורה ברקים אדומים, ולהביהעדר בידו, זורה והרורי-שמש, ואני חופר בוריקבר ושומע את קול התולעת הנחפזת להתחסר: "חסור וחה!" מולי, מעוטר בטלית ותפילין, עומד היהודי, ומדי הביטי בו אימה גדולה נוסלת עלי. רואה אני את האור הגדול שברא אלוהים בערב-שבת וגנזו לבהיריו לאחרית-הימים, והנה קרן אחת מגניזת-האורה יורדת ומעטרת את זרה-הקוצים שנתנו החיילים הגרמנים לראשו של היהודי. אני נופל אפים ארצה מעצמת האור שאין לשון אדם עשויה לתארו, כובש פני בקרקע, ולחוש תפילה:

מי יתן מותי תחתיך?

ואני קם. ואני הוא. עטוף בטלית אני עומד, רצועות התפילין ברוכות על ידי השמאלית, ומספר-אושוויץ שעל זרועי מתנתק ומרחף כמלוא הטסח מעל שבע כריכות הרצועה. שוב איני חש בקרקע תחת כפות-רגלי היחסות, שכמו נתלשו ממנה. דומם אני משפיל עיני אל פיסת-אדמה שעליה, עוד מעט ימוט גופי במותו, ושומע את נשמתו אומרת:

בידך אפקיד רוחי...

ושלוח גדולה יורדת עלי: את כל קונמי הריני משלם עכשיו. את כל קולרי מסור מעל צווארי. מחזיר את גופי לאדמה ואת נשמת-אפי לבוראי, ואור גדול ממלאני. אור שלא ידעתי כמותו מאז שכנה נשמתו בהיכל-הנשמות שמתחת לכסה-השכינה. רואה אני את נשמתו, פניה אל מקור אורה, ואני את נדרי שלמותי. נרעתי: והשבעה שנשבעת לי להם באושוויץ?! השבעה?! השבעה?! והנה הגרמניה הבלונדית, מסקרת מחנה-הנשים שבו כלואה אחותי דניאלה, מתקרבת לבוא ממעונות הגרמניים. מתנודדת היא לעברי, בלא מדים, שיכורה וערומה-למחצה. נוספת היא לרגלי, נושקת את כנף טליתי וממלמלת: "הוי, קדוש! הסנים פני כריסטוס!..." אני נושא את עיני למרום, כורך את רצועת התפילין על אצבעי האמצעית, רואה את המלים העבריות המחשבות לנשור מבין שפתי ועוצר בהן, כי הגרמני גמר לצלם. ואני רואה את החומר הזר הגח מקנה האקרה, חודר בעד לערפי אל ראשי וממלא אותי ריקנות כפעמון שענבלו ניטל ממנו. אני נופל לארץ והאדמה פושטת זרועותיה לקבלני כאם את בנה השב אל חיקה. צופה אני בהתמששות-הגשמיות שלי לקראת עליית הנשמה. אני פורש כנפיים, מתרומם מעל פני האדמה, ועולה, ועולה. את נשמתו אני רואה, שש כנפיים לה, והיא עושה דרכה אל מקורה, ואני נושא מבטי אחריה, מרים קולי וקורא אליה בכל כוחותי:

ואירשתוך לי לעולם!... ואירשתוך לי בחסד וברחמים!... ואירשתוך לי באמונה!...

— — — פקח עיניך, ארון דינורו — — — התעורר, ארון דינורו — — —

ואני הוחזרתי ונתחם בתוך גופי.

זו פעם ראשונה במהלך הטראנסים שלי אינני רוצה לאבד את המראה הנוגה והנורא המוסיף לזהור בי בזהרי החזון, וכאשר אפקח עיני אפשר שיחוויר, ייטשטש, או יימוג כליל.

עוד עומדים בי מראות קידוש-השם ומיתת-נשיקה.

ימים חלפו ואני עדיין בתוך החזון. החוויות לא סרו ממני. דברים שלא הבנתי קודם מתבהרים לי עכשיו. עובדות שלא ידעתי קודם מצטרפות ונצרפות.

זמן-מול-זמן אני רואה.

רואה אני את חברי פיני-של-אז, כשהוא מפיל תחינתו לפני ראש-הבלוק שילקה אותו ולא את אביו, ואני רואה את פיני-של-עכשיו, בחזונו, ומה שלא ראיתי אז מתגלה לי עכשיו.

את נפשו של חברי רואה אני. הגאון מישיבת-חכמי-לובלין. את פני-הנפש אני רואה.

ראש-הבלוק מניף את אלתו ומנחיתה כגרזן על גופו המוזלמני של פיני, והגוף העקוד לספסל לא נע ולא זע —

עכשיו, בחזון בליידן, אני רואה את הפנים של מיתת-הנשיקה. אז — כשנשאתי בזרועותי את גופו של פיני אל צריף-המתים ראו עיני את פניו ואת פיו שלא ידע שפתי-אשה.

עכשיו — בחזונו בליידן, רואה אני את חתימת נשיקת השכינה על פיו. אז — במחנה-המוות הגרמני, נשרו דמעותי על עיניו הפקוחות של פיני, הניבטות אלי בשאתי אותו בזרועותי אל צריף-המתים —

עכשיו — בליידן, רואה אני בעיניו הפקוחות של פיני, את הפנים של קידוש-השם.

את כולם אני רואה: את רבי עקיבא, כאשר סורקים את בשרו במסרקות-ברזל מלוהטים; את המושלכים למוקדי האינקוויזיציה; את היהודי ההולנדי שסירב לשטוף בנפט מלוא הבור נשים וילדים.

את כולם אני רואה באישוני-עיניו הפקוחות של פיני. "ראש-בלוק רחום! ראש-בלוק מתוק! הלקה אותי ולא את אבני!..."

הסכמתי עם ניקה להישאר במחלקה; הייתי מוכן ומזומן לטראנס הבא.